

CULTUUR OP KOMST

Alles is familie, Coetzee en neorealistische kunst

5 cultuurtips over wat nieuw is deze week, plus een keuze uit wat er al in NRC besproken is.

1 Alles is familie

Maandag gaat de film *Alles is familie* in première, de opvolger van het megasucces *Alles is liefde*. In het De La Mar theater in Amsterdam en tegelijkertijd in 57 bioscopen in Nederland. De première, in aanwezigheid van schrijfster Kim van Kooten en veel acteurs, onder wie Thijs Römer, Jacob Derwig en Tjitske Reidinga, is vanaf 20.00 uur live te volgen in iedere zaal.

J.M. Coetzee. Een schrijversleven, 750 pagina's dik, verschijnt 22 november als eerste in Nederland. Kanne-meyer belicht onder meer Coetzee's houding tegenover het apartheidsregime en zijn uitwijzing naar de VS. Kanne-meyer overleed eind 2011, kort na de voltooiing van het boek.

Literatuur J.C. Kanne-meyer: J.M. Coetzee. Een schrijversleven.

4 Kunst & antiek

De PAN is de belangrijkste Nederlandse beurs voor kunst en antiek. Op de de meer internationale geörienteerde Tefaf na. Niet alleen oude kunst en meubilair, maar ook fotografie, design, moderne en eigentijdse kunst, sieraden, klokken, boeken, Aziatisch porselein en nog veel meer. Hoogtepunten zijn dit jaar een strandgezicht van Jan van Goyen en een stilleven met zilveren beker van Heda.

Kunstbeurs RAI Amsterdam, van 18 t/m 25/11. Inl: pan.nl

5 Manon

Opera Zuid gaat op tournee met de komische opera *Manon* van de Franse componist Jules Massenet (1842-912). Het verhaal speelt in de 18de eeuw en gaat over liefde, familie, rijkdom, armoede en een gok in het casino die verkeerd uitpakt. Dirigent is Ivan Meylemans, de regie is van Lotte de Beer. Kim Savelsberg is Manon en Rafael Vázquez Sanchis haar minnaar Chevalier des Grioux.

Opera Zondag 18/11 14 uur, Maas-tricht, Theater aan het Vrijthof. Tour-nee t/m 13/12. Inl: operazuid.nl

RECENSIE-OVERZICHT

LITERATUUR

P.F. Thomése: Het bamischandaal. Atlas Contact, 276 blz. € 16,95

NRC Handelsblad Thomése heeft [...] zich al schrijvende zichtbaar geamuseerd. Hij was ook zo ontspannen dat hij hier en daar een lelijke woordherhaling heeft laten staan. En na een tijdje krijgen de verbale uithalen noodgedwongen wat plichtmatigs, de scènes gaan op elkaar lijken. [...] Toch is er meer dan de ranzige oppervlakte. ●●●●

Vrij Nederland

Thomése pakt in zijn groteske over de avonturen van vrijwel achterlijke, vuilbekkende, geile, homofobe supporters van respectievelijk Willem II en NAC [...] terrein terug dat eerder zonder enig schot is overgeleverd aan de proleten van de reallife-tv-televisie. Daarmee vitaliseert hij de literatuur. ●●●●

Het Financieele Dagblad

Ook dit Kessels-verhaal moet het hebben van een uitgekend recept waarin de nu eens keurharder en dan weer melige humor samengaat met een flinke dosis absurditeit, een ferme scheut onsmakelijkheid en cynische levenswijsheden. ●●●●

MUSICAL

Hij gelooft in mij, Joop van den Ende producties. In Theater Delamar, Amsterdam. Inl: musicals.nl

NRC Handelsblad Martijn Fischer is in de hoofdrol van *Hij gelooft in mij*, de musical over volkszanger André Hazes, één en al geloofwaardigheid. En zo respectvol als Fischer zijn rol speelt, is ook de musical zelf. Van een makkelijke Hazes-sing along is geen sprake. In de genuanceerde regie van Ruut Weisman is hier meeslepend muziektheater gemaakt. ●●●●

De Volkskrant

Hij gelooft in mij is [...] eerder een toneelstuk met liedjes, dan een spectaculaire show: eerder neigend naar kleinkunst, dan naar entertainment. Vanuit die bescheidenheid is iets groots verricht. ●●●●

Het Parool

De ontroering, die al in het begin werd ingezet, is een boog die de hele voorstelling overspannt. Ook de ensemble-scènes waarin de dronken crises van Hazes worden verbeeld, doen daaraan mee. *Hij gelooft in mij* is schitterend verteld en schitterend uitgevoerd. ●●●●

TONEEL

Henrik Ibsens Nora, Toneelgroep Amsterdam. Regie Thijs Baald Delpert. Inl: tga.nl

NRC Handelsblad Is dit de Nora van Ibsen? Hoe is het regisseur Thibaud Delpert toch gelukt deze klassieke, fascinerende heldin uit de toneelliteratuur zo antipathiek en oninteressant te maken? Aan hoofdrolspeelster Halina Reijn ligt het niet. Die gooit haar grootse talent in de strijd om te kirren, te miauwen, te schreeuwen en onderdanig te zijn. Maar het verdwijnt allemaal in het zwarte gat van de bedoelingen van de regisseur. ●●●●

De Telegraaf

Soms zetten de acteurs halverwege een zin gekke stemmen op, dat geeft de voorstelling een mooie dynamiek en een surreële sfeer. Het scheidt misschien wel wat afstand, maar dat stoort helemaal niet. ●●●●

Trouw

Het is vooral Delperts cerebrale aanpak die het menselijke in de relaties buitensluit. Fnuikend ook voor de andere personages en hun belang voor de intrige. ●●●●

FILM

Michael Haneke: Amour. Met: Jean-Louis Trintignant, Emmanuelle Riva, Isabelle Huppert. In 34 bioscopen

NRC Handelsblad Eenvoudige troost biedt Haneke niet. En toch gaat *Amour* over twee mensen en wat overblijft als al het andere wegvalt. Over liefde die sterker is dan de dood. Echt waar. Noem het kitsch, of Michael Haneke's meest romantische film tot dusver. ●●●●

Het Parool

Geen filmmaker maakt zulke uitgebeende, diep in het menselijk bestaan doordringende cinema, waarin elke zweem van gemakzuchtig sentiment of tranentrekkerij ontbreekt. ●●●●

De Telegraaf

Razend knap verdicht de gelauwerde cineast Michael Haneke de ontwikkeling van weken tot twee uur, waarin tegelijkertijd een leven en een milieu wordt gesuggereerd. Met zijn organische scenario als steun zijn veteranen Jean-Louis Trintignant en Emmanuelle Riva binnen de beperking van vier muren fascinerend en ontroerend in hun herkenbaarheid. ●●●●

MUZIEK

Kendrick Lamar: Good Kid m.a.a.d city (album verschenen bij Universal)

NRC Handelsblad Het is meesterproducer Dr. Dre wederom gelukt: met Kendrick Lamar heeft hij na Snoop Dogg, Eminem en 50 Cent ook nu weer de belangrijkste rapper van het moment onder zijn hoede. [...] Lamar verbindt met zijn warme stem en brede scala aan rijmtechnieken op grootse wijze de emoties met elkaar op deze moderne klaskieker. ●●●●

De Volkskrant

Lamar heeft zijn raps zelf vakkundig van superieure, zeer origineel klinkende beats voorzien. Hij vertelt een doordopend verhaal waar je bij elke beluistering meer in betrokken wordt. ●●●●

Het Parool

Lamar is een technisch begaafde rapper, maar bovenal een begenadigde verhalenverteller, die autobiografische anekdotes en observaties aan elkaar rijgt tot een meeslepend verhaal over een jongen die aan het getto wil ontsnappen. [...] Hiphopplaat van het jaar. ●●●●

HOLLANDS DAGBOEK

Binnen een kwartier knalt de site eruit

Sinterklaas, die zaterdag aankomt in Roermond, heeft het te druk om iedereen te woord te staan. Helen Albada is zijn woordvoerder. Zij moest deze week ook antwoord geven op de vraag: waarom spreken ze zo gek Limburgs in *Het Sinterklaasjournaal*?

Vrijdag 9 november

Sinds twee maanden woon ik in het Franse Mornant, onder Lyon. Nu Sinterklaas onderweg is naar Nederland, wordt het voor mij ook tijd om m'n spullen te pakken. Laptop, mobiel, creditcard, paspoort en stevige wandelschoenen voor de intocht in Roermond. Intussen contact met de cameraploeg van *Van der Vorst ziet Sterren*. Ook stuur ik een interview van een Limburgs huis-aan-huisblad door naar Sinterklaas. Hij vindt het prettig te controleren of de journalist het gesprek goed heeft weergegeven. Een half uur later antwoordt hij me al, via zijn iPad. Er zijn problemen met de stoomboot, maar gelukkig rijdt mijn Peugeot 206 's middags als een zonnetje. Samen met m'n Franse vriend Eric rijdt ik door het gloeiende Franse landschap. 's Avonds eten en overnachten in Metz.

Zaterdag

Tijdens het ontbijt stelt mijn Fransman mij de vraag of Saint Nicolas alleen in Roermond aankomt. Hoe het dan moet met al die andere Nederlandse steden? Ik probeer hem uit te leggen dat Sinterklaas eerst Roermond aandoet en zich daarna razendsnel verspreidt over de rest van Nederland. Het blijft voor een Fransman moeilijke materie.

Eric pakt de trein terug naar Lyon en ik rijd door de mistige Ardennen, via Luik en Maastricht Nederland binnen. Overnachting in Nijmegen, m'n oude studentenstad. Eindelijk zie ik een Sinterklaas-promo op tv. Ik krijg meteen de kriebels en deel het spotje via Facebook.

Zondag

En weer ben ik bezig m'n spullen te pakken, als een moderne nomade. Met m'n laptop en mobiel kan ik op welke plaats dan ook zijn, ik sta altijd in contact met werk en vrienden. Voor ik vertrek naar Utrecht vraagt ANP Limburg of ze zaterdag in Roermond aanwezig kunnen zijn om verslag te doen. Hiervoor hebben zich inmiddels al meer dan vijftig journalisten aangemeld. Hopelijk past iedereen in de twee persvakken die komende vrijdag worden opgebouwd. In Utrecht ruim ik samen met mijn vriendin Sascha mijn volkstuin met tuinhuis op. Mijn laatste eigen plek in Nederland, en die ga ik ook nog opzeggen.

Maandag

In Hilversum bij de NTR val ik midden in de koortsachtige sinterklaasstress. Vanavond de eerste uitzending van *Het Sinterklaasjournaal*. Er is

Advertentie

gedoe over de tv-promo's. Er zijn er zo'n tachtig in de maak en nu is meteen de eerste al op een verkeerd moment uitgezonden. Zo wordt de clou van de volgende dag al weggeven. Waar zit de kink in de kabel? Alle promo's worden even on hold gezet.

Ik heb een interview met *Dagblad De Limburger* over de negen camera's langs de route en bijzondere camerastandpunten. *De Groene Amsterdammer* wil iemand spreken over het imago van Zwarte Piet; racistisch of onschuldig kindervermaak? Nog een kort telefonisch interview met *Trouw* en *Het Jeugdjournaal* meldt zich voor de intocht.

Om 18 uur kijken we met iedereen van *Het Sinterklaasjournaal* naar de eerste aflevering. Elk jaar weer spannend! Tien minuten na de uitzending knalt de website sinterklaasjournaal.nl eruit. Te veel bezoekers. Ik ga even langs bij mijn zwetende collega's van nieuwe media. 650.000 pageviews binnen een kwartier, dat trekt de server niet.

Dinsdag

Ik word wakker door een mail van eindredacteur Ajé. 905.000 kijkers voor de aflevering van gisteren. 1,2 miljoen bezoekers voor de website. Joehoel Nederland is, net als ik al een aantal weken, in de ban van *Het Sinterklaasjournaal*.

Nog meer goed nieuws: het water in de rivieren rondom Roermond blijkt laag genoeg te staan om het hoogwaterscenario van tafel te vegen. Het persvak pal naast de Roer hoeft dus niet verplaatst te worden. Via whatsapp contact met de Sint over de interviews die vrijdag vanaf de boot gaan plaatsvinden. Fijn dat hij gebruikt maakt van de moderne communicatiemiddelen. Ik maak voor hem een schema per uur, zodat hij precies weet wat hij kan verwachten. Via sms contact met reporter Jeroen Kramer en via e-mail krijg ik de Hoofdriet te pakken.

Eind van de dag koken voor een zieke vriendin in Utrecht. Ik heb zo'n zin om door de stad te fietsen dat ik een OV-fiets huur.

Woensdag

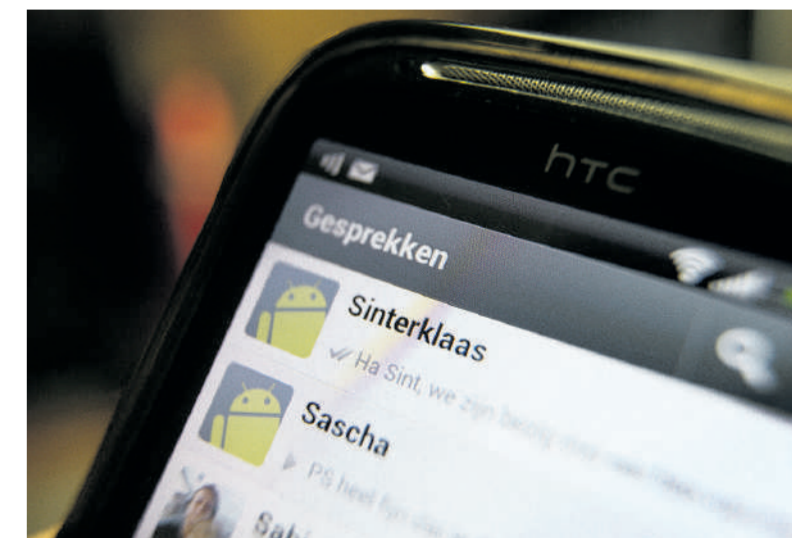
Even vertrouwd in Utrecht naar de kapper. Daar word ik gebeld door Radio Limburg. Ze hebben zo'n honderd verontwaardigde reacties van Limburgers die vallen over het Limburgs dat in *Het Sinterklaasjournaal* wordt gesproken. Ik doe navraag bij de redactie. De Limburger Huub Stapel zou zijn benaderd voor deze scène, maar was niet beschikbaar. Nu is het gedaan door twee 'Hollanders' die hun eigen dialect hebben gebrouwen. Het ANP pikt het op en voor ik het weet zit ik de hele middag aan de telefoon. Elk jaar weer is Sinterklaas *serious business*... Is het geen nieuw paard, dan zijn het wel gekleurde pietten. Reacties gegeven aan ANP, NOS *journaal*, *De Telegraaf*, AD, *De Limburger* en Radio Limburg. Ook meldt zich nog een Duitse tv-ploeg voor de intocht en spreekt ik een journalist van Associated Press. Helemaal schor gebeld kom ik 's avonds aan bij m'n yogales.

Donderdag

Onze producers Iet en Rinus reizen af naar Roermond om met de tech-

Helen Albada, op het Hilversumse kantoor van Sinterklaas. Foto Olivier Middendorp

nische ploeg te starten met de opbouw. Een camera komt in de tachtig meter hoge kathedraal Sint Christoffel. Daar klimt iemand de 267 treden van de toren meerdere malen op met apparatuur. De beloning is een prachtig uitzicht over de Maasplassen en de rivier, zodat iedereen straks thuis de boot van Sinterklaas aan ziet komen varen. Kippenvolmoot. Ook wordt met pick-ups tien kilometer kabel door de stad getrokken. Terwijl daar het zware werk wordt gedaan, heb ik al voor 12 uur mijn telefoon leeg gebeld. Hopelijk de laatste naweën van de rel rond het nep-Limburgs.

Via whatsapp contact met de Sint over de interviews die hij vanaf de boot geeft

reedschap op weg naar Roermond. Bij binnenkomst kom ik meteen in de sinterklaasstemming. De stad is prachtig aangekleed en onze ploeg repeteert de cameradoorloop. Alle disciplines komen vanmiddag samen; geluid, beeld, acteurs, regie en alle activiteiten van de gemeente. Er is drie uur uitgetrokken om te repeteren, zodat morgen alles in vijf kwartier kan worden uitgezonden. Gekekwerk!

Vrijdag 16 november

's Morgens m'n volkstuin overgedragen en met een auto vol tuinge-

Stafid van de Sint

Helen Albada (40) begon, na haar opleiding communicatiewetenschap (Nijmegen) en culturele bedrijfsvoering (Amsterdam), in 2000 als persvoorlichter bij de NCRV. Daarna werkte ze acht jaar bij de NTR als communicatieadviseur. Toen ze vorig jaar drie maanden verlof had opgenomen om de pelgrims-tocht naar Santiago de Compostela te lopen, ontmoette ze de Franse Eric. Afgelopen september is ze verhuisd naar Frankrijk. Tot 5 december werkt ze als officiële woordvoerder van Sinterklaas voor de NTR. In Frankrijk schrijft ze over de stad Lyon via haar blog 'Helen in Lyon' op helenalbada.tumblr.com.

Interview met Bram van der Vlugt, voormalig 'raadgever van Sinterklaas': Economie pagina 24